

برسی پیشرفت‌های صنعت داروسازی

ایران از ترکیه در تولید داروهای بایوتک پیش افتاد

امروزه صنعت دارو در کشور از جمله صنایع استراتژیک محسوب می‌شود که توانسته گام‌های پیشرفت را یکی پس از دیگری طی کند. در این باره تولید واکسن کرونا توسط چند شرکت دارویی کشور آخرین دستاورد صنعت دارو است. این در حالی است که طی چند دهه اخیر صنعت دارو توانسته به رشد و تکامل خود ادامه دهد، به طوری که امروز حدود ۹۸ درصد از نیاز دارویی کشور در داخل تولید و تنها دو درصد از داروهای خاص وارد می‌شود. در مورد این دسته از داروها نیز شرکت‌های دارویی داخلی توانسته‌اند گام‌های مؤثری را برای تولید این دست از محصولات دارویی بردارند.

گزارش

گزارش

سیامک افشاری

استراتژیست صنعت دارو

بازگشت به روزهای اوج صنعت دارو در دست مدیران

صنعت داروی ایران در ۴۰ سال بعد از انقلاب با یک روند رو به رشد مواجه بوده است. در گذشته ۹۸ درصد داروهایی که در داخل کشور استفاده می‌کردیم را خودمان تولید می‌کردیم. این وضعیت تا سال ۹۵ و ۹۶ ادامه داشت. متأسفانه به مرور سهم تولید داخلی از بازار دارو کاهش یافت و در حال حاضر سهم داروهای خارجی در بازار داخلی ما به مراتب بیشتر شده است.

دلایل افت سهم بازار داروی داخلی متفاوت است. یکسری داروهای جدید وارد بازار شد که هنوز تکنولوژی آن داخل ایران نیامده بود. یکسری داروهای قدیمی تولید می‌شد که تولیدشان متوقف و سهم بازار محصول داخلی به خاطر عدم تولید آنها کم شد. بحث تحریم‌ها نیز مؤثر واقع شد و بسیاری از کارخانه‌های داروسازی را در شرایط خاصی قرار داد تا آن‌طور که باید و شاید نتوانند به تولید ادامه و به موقع دارو را تأمین کنند. وزارت بهداشت ناچار شد این داروها را به‌رغم سابقه تولید در داخل از خارج وارد کند. نهایتاً تغییر ذائقه مردم بسیار تأثیر داشت و منجر به این موضوع شد که سهم بازار محصولات داخلی کم شود. مسأله دیگری که در این سال‌ها اتفاق افتاد، تغییرات گسترده در حوزه‌های مدیریتی کشور در بحث دارو بود. این تغییرات منجر شد مدیران جوان کم‌سابقه‌ای را در صنعت دارو به کار گیرند. در نتیجه یکسری از تجربیاتی که طی سال‌های زیادی جمع شده بود، در صنعت دارو از دست رفت و نهایت امر به اینجا رسید که بسیاری از آزموده‌ها را دوباره آزمودیم. این مسأله زمینه از دست رفتن بازار داخلی و متضرر شدن شرکت‌ها را فراهم کرد.

در سنوات گذشته شرایط ما به شکلی بود آن‌طور که باید و شاید نتوانستیم در مسیر رشدی که در صنعت دارو احتیاج داشتیم قبلاً شاهد آن بودیم، حرکت کنیم. نهایتاً به این نقطه رسیدیم که اکنون در یک شرایط نامساعد، کار را جلو می‌بریم. البته همچنان امکان بازگشت به روزهای اوج و پیشرفت صنعت دارو وجود دارد و آن امکان کاملاً در دست مدیریت کشور است و ربطی به بحث تحریم‌ها ندارد. بازگشت به مسیر پیشرفت کاملاً وابسته به این موضوع است که مدیریت کشور در این زمینه به چه شکلی جلو برود و از چه کسانی استفاده کنند که سیستم دارویی پویایی خود را به دست بیاورند. اگر این اتفاق بیفتد، امکان اینکه دوباره خود را به بازارهای جهانی برسانیم، وجود دارد.

رامین پیات

روزنامه‌نگار

بر اساس تعاریف موجود در سازمان بهداشت، ایران با سابقه ۸۰ ساله در صنعت دارویی، کشوری تولیدکننده محسوب می‌شود. این در حالی است که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، توسعه صنعت داروسازی ایران طی چند مرحله اتفاق افتاد. بر این اساس، گام نخست در زمان دفاع مقدس اتفاق افتاد. در آن دوران با واگذاری شرکت‌های چندملیتی به سازمان صنایع ملی ایران تقریباً صنعت داروسازی کشور ملی و به دنبال آن، شش کارخانه مهم داروسازی که برخی از آنها هم اکنون نیز از جمله بزرگترین تولیدکنندگان کشور هستند، تأسیس شدند. گام بعدی توسعه صنایع دارویی کشور بود، شرکت‌های داروسازی دولتی با واگذاری به سازمان تأمین اجتماعی و شرکت‌های سرمایه‌گذاری بانک‌ها

خصوصی‌سازی شدند. همچنین در آن زمان اشخاص حقیقی به خرید کارخانه‌ها اقدام کرده و شرکت‌های داروسازی خصوصی را تأسیس کردند، به این صورت برای اولین بار تولید مواد اولیه دارویی در داخل کشور توسعه یافته و آغاز شد. گام سوم توسعه صنعت دارویی ایران که بسیار مهم بود، ورود صنعت داروسازی به حوزه داروهای بیوتکنولوژیک بود. با تأسیس شرکت‌های تولیدی فرآورده‌های نوترکیب، پروتئین و عموماً فرآورده‌های دارای تکنولوژی بالا، این مهم عموماً توسط شرکت‌های دانش‌بنیان اتفاق افتاد که فرآورده‌های بیوتکنولوژیک مورد نیاز بیماران خاص را تولید می‌کرد. همچنین گام بعدی که با سرمایه‌ای عظیم و توسط شرکت‌های خصوصی، نیمه‌خصوصی و دولتی صورت

پذیرفت، افتتاح ده‌ها کارخانه کوچک و بزرگ و ورود آنها به جرگه تولیدکنندگان دارو در کشور بود. در نهایت نیز گام آخر، تولید داروهای خاص بود؛ داروهایی که برای بیماری‌های خاص، صعب‌الاعلاج و نادر تولید و تولید آن نیز به یک یادو شرکت در نهایت ختم می‌شود، اما در مورد واکسن کرونا شاهد بودیم که شش تولیدکننده به میان آمدند که به تبع آن ایران جزء معدود کشورهایی در جهان بود که توانست به تولید واکسن کرونا اقدام کند؛ حتی در این زمینه برخی از شرکت‌ها موفق شدند واکسن‌های تولیدی خود را صادر کنند.

صنعت داروسازی ایران به صورت مدام در حال پیشرفت است

محمود نجفی‌عرب رییس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در گفت‌وگو با آتیه‌نو با اشاره به اینکه صنعت داروسازی در ایران بعد از انقلاب در مسیر رشد و توسعه قرار گرفت، گفت: «ما قبل از انقلاب در رابطه با تولید دارو به خارج وابسته بودیم، اما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با توجهی که به صنعت داروسازی انجام شد و همچنین همت اهالی این حوزه شاهد هستیم که در حال حاضر در حوزه تولید دارو به مرز خودکفایی رسیده‌ایم و حدود ۹۸ درصد از نیازهای دارویی کشور، توسط تولیدکنندگان داخلی تأمین می‌شود.» وی افزود: «در حوزه تأمین مواد اولیه نیز خوشبختانه در چهار دهه گذشته توانسته‌ایم گام‌های مؤثری برداریم و در این بخش نیز صنعت دارو با موفقیت عمل کرده است. در حال حاضر نیز با توجه به اینکه صنعت دارو بسیار پویا است و ما هر روز شاهد تولید داروهای جدید با عوارض کمتر برای بیماران هستیم، بنابراین صنعت داروسازی ایران نیز مدام باید خود را به روز کرده تا از این موضوع عقب نماند.

در این حوزه نیز صنعت دارو پیوسته و به صورت مدام به دنبال به روز کردن خود است که همین موضوع زمینه را برای رشد صنعت داروسازی کشور فراهم کرده است. رییس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران اضافه کرد: «امروزه نیز سرعت پیشرفت صنعت دارو، آنقدر

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری دارویی تأمین در گفت‌وگو با آتیه‌نو،

تی‌پی‌کو در مسیر خودکفایی دارویی است

کرونا، همه‌گیری جهانی بود که بسیاری از مناسبات را در دنیای امروز به هم ریخت و کشورها را درگیر تأمین نیازهای اولیه دارویی خود کرد، اما خوشبختانه شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ دارویی تأمین نه تنها توانستند نیازهای کشور در رابطه با این بیماری نوظهور را مرتفع بلکه با تولید ۱۲۰ محصول برای درمان بیماری‌های مختلف در سال جاری به گفته مدیرعامل شرکت تی‌پی‌کو، صرفه‌جویی ۲۵ میلیون دلاری هم برای کشور رقم زنند.

گفت‌وگو

در دو شرکت شیمی دارویی داروپخش و داروسازی کاسپین رشت دست یابد که بهترین جایگزین داروی رانیتیدین است.» مدیرعامل شرکت تی‌پی‌کو گفت: «از سایر داروهای جدید تولید شده می‌توان به تولید داروی داپاگلیفلوزین اشاره کرد که با اثربخشی بالا در دیابت نوع ۲، همراه بود. این دارو همچنین محافظت قلبی قابل توجهی را برای بیماران دیابتی فراهم می‌آورد. ضمناً تولید قرص میزوپروستول ۲۰۰ میکروگرمی در داروسازی ابوریحان از دیگر محصولات جدید تی‌پی‌کو به شمار می‌آید.» او یادآور می‌شود: «با توجه به همه‌گیری کرونا، هلدینگ تی‌پی‌کو به خوبی توانسته تولید محصولات روز دنیا در پیشگیری از درمان کرونا را توسعه داده و آخرین محصول آن داروی مولتی‌پیراویر بوده که در بیماران فاز خفیف تا متوسط کووید، مورد مصرف دارد.»

نکویی می‌گوید: «محصولات جدید و نوآورانه این گروه دارویی کشور (تی‌پی‌کو) به تولید مواد اولیه دارویی و محصولات دارویی محدود نبوده و موفق به تولید پوک‌های کپسول استنشاقی با کیفیت قابل رقابت با نمونه‌های خارجی هم شده است. این محصول در دستگاه پودر خشک استنشاقی بر پایه کپسول مورد مصرف دارد.»

این هلدینگ است.» تولید محصولات قلبی در تی‌پی‌کو مدیرعامل شرکت تی‌پی‌کو از تولید محصولات قلبی و عروقی شامل آمپول ایبوپروفن در شرکت‌های تابعه این هلدینگ بزرگ دارویی کشور خبر می‌دهد. او اضافه می‌کند: «این داروها در درمان نوزادان با نقص قلبی کاربرد دارد. همچنین محصول سدیم کلراید ۲۰ درصد که علاوه بر تأمین الکترولیت‌های ضروری بدن در درمان واریس‌های وریدی نقشی بسزا ایفا می‌کند، در این مجموعه تولید شده است.» به گفته نکویی از دیگر دسته‌های درمانی مورد توجه در تی‌پی‌کو، داروهای آرامبخش و القاکننده بیهوشی بود که شامل ویتال ۱۰۰ سی‌سی دسکمدتومیدین در شرکت داروسازی شهید قاضی تبریز و ویتال ۱۰ سی‌سی کتامین در داروسازی اکسیر بروجد است. تولید این دو محصول با صرفه‌جویی ارزی ۱.۵ میلیون دلاری همراه بوده است. او اضافه می‌کند: «تی‌پی‌کو توانسته در راستای تکمیل زنجیره تأمین و هم‌افزایی میان شرکت‌های خود در کمتر از ۲۰ ماه از زمان خارج شدن رانیتیدین از لیست دارویی کشور پس از شناسایی ناخالصی سرطان‌زا در آن به تولید ماده اولیه و محصول نهایی فاموتیدین

او یادآور می‌شود: «تولید و توسعه داروی پیوندی نفرولوژی «روآکوتان» که همکاری شرکت رش (سوئیس) در شرکت زهراوی تبریز به عنوان دومین تولیدکننده این محصول نوآورانه و «هزارارد» با ۱۰ میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی از موفقیت‌های چشمگیر تی‌پی‌کوست.» مدیرعامل شرکت تی‌پی‌کو می‌گوید: «تکمیل سید محصولات اونکولوژی با عملکرد خوب شرکت (R&D) گروه، یعنی شرکت توفیق دارو با تولید ماده اولیه داروهای «تموزولوماید»، «نزالوتامید»، «تالیدوماید» و «پمالیدوماید» تحقق یافته است.» او اضافه می‌کند: «این داروها در درمان سرطان‌ها نظیر سرطان‌های مغزی، سرطان پروستات و سرطان‌های خونی کاربرد دارند. همچنین سید داروهای ایمونولوژی این شرکت پس از عرضه موفق داروهای «فینگولیمود» و «گلاتیرامر» در سنوات گذشته با تولید دو داروی جدید و پیشرفته یعنی «سپیونیمود» و «بروکسیمیل فومارات» که در فازهای مختلف بیماری «ام‌اس» نقش اثربخش قابل توجهی دارد، همراه بوده است.»

نکویی یادآور می‌شود: «تولید ماده مؤثره داروی «آناگلاید» و فرآورده نهایی آن برای اولین بار در ایران در شرکت داروسازی پارس دارو از دیگر دستاوردهای

متصور نکویی‌نیا مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری دارویی تأمین (تی‌پی‌کو) در گفت‌وگو با آتیه‌نو از تولید ۱۲۰ محصول جدید به همت واحدهای تحقیق و توسعه ۱۰ شرکت محصول ساز و هفت شرکت ماده اولیه‌ساز این مجموعه در سال ۱۴۰۱ خبر داد.

به گفته او، ۴۴ محصول برای اولین بار در کشور تولید شده است. تولید ۱۹ محصول استراتژیک در این بین توانسته به صرفه‌جویی ۲۵ میلیون دلاری بینجامد که دستاوردی ارزشمند برای تی‌پی‌کو به شمار می‌آید. نکویی ادامه می‌دهد: «محصولات جدید معرفی شده برای اولین بار در کشور شامل ۲۰ ماده مؤثره دارویی (API) و ۲۴ قلم محصول نهایی دارویی (FP) بوده است.»